

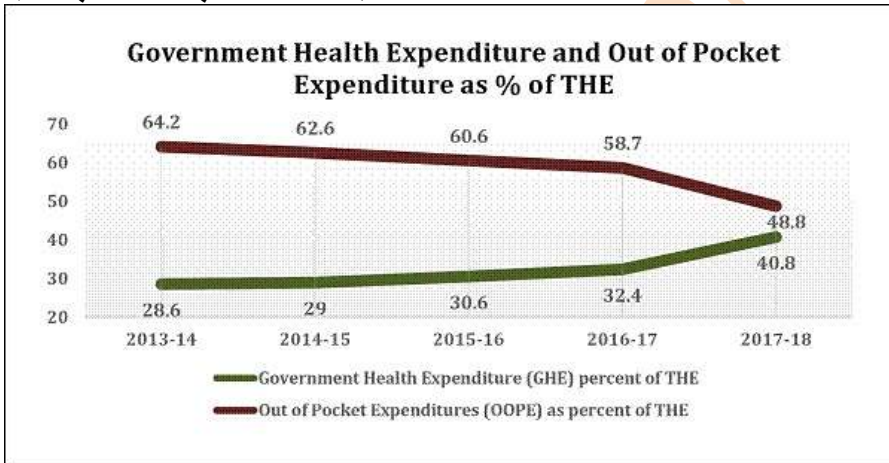
दैनिक चालू घडामोडी: 06.12.2021

2017-18 साठी भारतासाठी राष्ट्रीय आरोग्य खाते अंदाज अहवाल

- आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाने 2017-18 साठी भारतासाठी राष्ट्रीय आरोग्य खाते (एनएचए) अंदाजांचे निष्कर्ष प्रसिद्ध केले.
- राष्ट्रीय आरोग्य प्रणाली संसाधन केंद्र (एनएचएसआरसी) द्वारे तयार केलेला हा सलग पाचवा एनएचए अहवाल आहे, जो केंद्रीय आरोग्य मंत्रालयाने 2014 मध्ये राष्ट्रीय आरोग्य लेखा तांत्रिक सचिवालय (एनएचएटीएस) म्हणून नियुक्त केला आहे.

मुख्य मुद्दे

- जागतिक आरोग्य संघटना (डब्ल्यूएचओ) द्वारे प्रदान केलेल्या आंतरराष्ट्रीय स्तरावर स्वीकृत आरोग्य खात्यांच्या प्रणाली 2011 वर आधारित लेखा फ्रेमवर्क वापरून एनएचए अंदाज तयार केले जातात.
- 2017-18 साठी एनएचए अंदाज स्पष्टपणे दर्शवतात की देशाच्या एकूण जीडीपी मध्ये सरकारी आरोग्य खर्चाचा वाटा वाढला आहे.
- ते 2013-14 मधील 1.15% वरून 2017-18 मध्ये 1.35% पर्यंत वाढले आहे.
- 2017-18 मध्ये, सरकारी खर्चाचा वाटा 40.8% होता, जो 2013-14 मधील 28.6% पेक्षा खूप जास्त आहे.
- सार्वजनिक आरोग्य सेवा सुधारण्यासाठी सरकारचे प्रयत्न हे आउट-ऑफ-पॉकेट एक्सपेंडीचर (ओओपीई) सह स्पष्ट आहेत जसे कि 2013-14 मध्ये 64.2% वरून 2017-18 मध्ये एकूण आरोग्यावरील खर्चाचा हिस्सा 48.8% इतका खाली आला आहे.
- दरडोई ओओपीई च्या बाबतीतही 2013-14 ते 2017-18 मध्ये रु.2336 वरून रु.2097 पर्यंत घसरण झाली आहे.

स्त्रोत: पीआयबी इन्फिनिटी फोरम

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी व्हिडिओ कॉन्फरन्सद्वारे फिनटेकवरील विचार नेतृत्व मंच, इन्फिनिटी फोरमचे उद्घाटन केले.
- 3 आणि 4 डिसेंबर 2021 रोजी जीआयएफटी सिटी आणि ब्लूमबर्ग यांच्या सहकार्याने भारत सरकारच्या पुढाकाराने आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र प्राधिकरण (आयएफएससीए) द्वारे हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.
- इंडोनेशिया, दक्षिण आफ्रिका आणि यूके हे फोरमच्या पहिल्या आवृत्तीत भागीदार देश होते.
- इन्फिनिटी फोरम ने धोरण, व्यवसाय आणि तंत्रज्ञानातील जगातील आघाडीच्या विचारांना एकत्र आणले आणि फिनटेक उद्योगाद्वारे सर्वसमावेशक वाढीसाठी आणि मोठ्या प्रमाणावर मानवतेची सेवा करण्यासाठी तंत्रज्ञान आणि नावीन्य कसे वापरता येईल यावर चर्चा करण्यासाठी आणि कृतीयोग्य अंतर्दृष्टी आणली.

आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र प्राधिकरण (आयएफएससीए) बदल:

- आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र प्राधिकरण कायदा, 2019 अंतर्गत, आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र प्राधिकरण (आयएफएससीए) ची स्थापना जीआयएफटी सिटी, गांधीनगर, गुजरात येथे मुख्यालयासह करण्यात आली.

- भारताचे आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र (आयएफएससी) म्हणून, ते वित्तीय उत्पादने, वित्तीय सेवा आणि वित्तीय संस्थांच्या विकास आणि नियमनासाठी एकत्रित प्राधिकरण म्हणून काम करते.
- जीआयएफटी आयएफएससी हे सध्या भारतातील पहिले आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र आहे.

स्त्रोत: पीआयबी

न्याय मिळवण्यासाठी जलद प्रवेशासाठी "ऑनलाईन डिस्प्यूट रिझोल्यूशन पॉलिसी".

- निती आयोगाने विवाद टाळणे, आटोक्यात आणणे आणि ऑनलाईन निराकरण करण्यासाठी 'डिझाईनिंग द फ्युचर ऑफ डिस्प्यूट रिझोल्यूशन: द ओडीआर पॉलिसी प्लॅन फॉर इंडिया' हा अहवाल प्रसिद्ध केला.

मुख्य मुद्दे

- अहवालात नमूद केलेल्या शिफारशींचा रोल आउट प्रत्येक व्यक्तीला न्याय मिळवून देण्यासाठी प्रभावीपणे ऑनलाईन डिस्प्यूट रिझोल्यूशन (ओडीआर) द्वारे तंत्रज्ञान आणि नवकल्पना वापरण्यात भारताला जागतिक आघाडीवर बनविण्यात मदत करू शकते.
- हा अहवाल 2020 मध्ये निती आयोगाने ओडीआर वर कोविड संकटाच्या शिखरावर स्थापन केलेल्या समितीने बनवलेल्या कृती योजनेची पराकाष्ठा आहे आणि सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती (निवृत्त) ए के सिक्री यांच्या अध्यक्षतेखाली आहे.

ऑनलाईन डिस्प्यूट रिझोल्यूशन (ओडीआर) बदल:

- ओडीआर म्हणजे विवादांचे निराकरण, विशेषतः लहान- आणि मध्यम-मूल्याच्या प्रकरणांमध्ये, डिजिटल तंत्रज्ञान आणि एडीआर च्या तंत्रांचा वापर करून, जसे की मध्यस्थता, सलोखा आणि मध्यस्थी.
- हे पारंपारिक न्यायालय प्रणालीच्या बाहेर विवाद टाळणे, प्रतिबंध करणे आणि निराकरणासाठी तंत्रज्ञान वापरण्याच्या प्रक्रियेचा संदर्भ देते.

स्त्रोत: पीआयबी

पेन्शनधारकांसाठी युनिक फेस रेकग्निशन तंत्रज्ञान

- केंद्रीय कार्मिक, सार्वजनिक तक्रार आणि निवृत्तीवेतन राज्यमंत्री डॉ. जितेंद्र सिंह यांनी पेन्शनधारकांसाठी युनिक फेस रेकग्निशन तंत्रज्ञान सुरू केले.
- यामुळे सेवानिवृत्त आणि वृद्ध नागरिकांसाठी राहणीमान सुलभ होईल.

मुख्य मुद्दे

- जीवन प्रमाणपत्र देण्याचे फेस रेकग्निशन तंत्र ही एक ऐतिहासिक आणि दूरगामी सुधारणा आहे, कारण ती केवळ 68 लाख केंद्र सरकारच्या पेन्शनधारकांच्याच नव्हे तर ईपीएफओ, राज्य सरकारच्या निवृत्तीवेतनधारक इत्यादी या विभागाच्या अधिकारक्षेत्राबाहेर पडणाऱ्या कोट्यवधी निवृत्तीवेतनधारकांच्या जीवनाला स्पर्श करेल. .
- हे तंत्रज्ञान राष्ट्रीय माहिती विज्ञान केंद्र (एनआयसी), इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाने युआयडीएआय (भारतीय अद्वितीय ओळख प्राधिकरण) च्या सहकार्याने तयार केले आहे.

इतर संबंधित उपक्रम:

- डिजिटल जीवन प्रमाणपत्र
- पेन्शन प्रकरणांच्या प्रक्रियेसाठी भारत सरकारच्या सर्व मंत्रालयांसाठी इंटेलिजंट कॉमन सॉफ्टवेअर "भविष्य" ची ओळख
- कॉल सेंटरसह तक्रार निवारण पोर्टल सीपीईएनजीआरएमएस
- सेवानिवृत्त अधिकाऱ्यांचे सरकारमधील अनुभव दाखवण्यासाठी अनुभव पोर्टल
- पेन्शन अदालत

स्त्रोत: पीआयबी

भारत इंडोनेशिया आणि इटलीसह जी20 'ट्रॉयका' मध्ये सामील झाला

- भारत 1 डिसेंबर 2021 रोजी जी20 'ट्रॉयका' मध्ये सामील झाला.
- या पावलासह भारताने पुढील वर्षी जी20 चे अध्यक्षपद स्वीकारण्याची प्रक्रिया सुरू केली आहे.
- ट्रॉयका जी20 मधील शीर्ष गटाचा संदर्भ देते ज्यामध्ये वर्तमान, पूर्वीचे आणि येणारे अध्यक्ष - इंडोनेशिया, इटली आणि भारत यांचा समावेश आहे.

मुख्य मुद्दे

- भारत 1 डिसेंबर 2022 रोजी इंडोनेशियाकडून जी20 चे अध्यक्षपद स्वीकारेल आणि 2023 मध्ये भारतात प्रथमच जी20 नेत्यांची शिखर परिषद आयोजित करेल.
- इंडोनेशियाने 1 डिसेंबर 2021 रोजी जी20 चे अध्यक्षपद स्वीकारले.

जी-20 बदल:

- जी-20 हा आंतरराष्ट्रीय मंच आहे जो जगातील प्रमुख अर्थव्यवस्थांना एकत्र आणतो.
- त्याचे सदस्य जागतिक जीडीपी च्या 80% पेक्षा जास्त, जागतिक व्यापाराच्या 75% आणि ग्रहाच्या लोकसंख्येच्या 60% आहेत.
- जी20 हा 19 देश आणि युरोपियन युनियनचा बनलेला आहे.
- अर्जेन्टिना, ऑस्ट्रेलिया, ब्राझील, कॅनडा, चीन, जर्मनी, फ्रान्स, भारत, इंडोनेशिया, इटली, जपान, मेक्सिको, रशियन फेडरेशन, सौदी अरेबिया, दक्षिण आफ्रिका, दक्षिण कोरिया, तुर्की, यूके आणि अमेरिका हे 19 देश आहेत.

स्त्रोत: द हिंदू

ईडब्ल्यूएस कोट्याच्या निकषांचे पुनरावलोकन करण्यासाठी केंद्राने तीन सदस्यीय समिती स्थापन केली

- सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालयाने आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विभाग (ईडब्ल्यूएस) आरक्षणाच्या निकषांचे पुनरावलोकन करण्यासाठी तीन सदस्यीय समिती स्थापन करण्याची घोषणा केली.
- या समितीमध्ये माजी वित्त सचिव अजय भूषण पांडे, सदस्य सचिव आयसीएसएसआर प्रा व्ही के मल्होत्रा आणि भारत सरकारचे प्रमुख आर्थिक सल्लागार संजीव सन्याल यांचा समावेश असेल.

मुख्य मुद्दे

- ही समिती आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना ओळखण्यासाठी देशात आतापर्यंत अवलंबलेल्या विविध पद्धतींचे परीक्षण करेल.
- मंत्रालयाने जारी केलेल्या कार्यालयीन निवेदनात असे म्हटले आहे की, संविधानाच्या कलम 15 मधील स्पष्टीकरणाच्या तरतुदींच्या संदर्भात आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक निश्चित करण्याच्या निकषांवर पुनर्विचार करण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाला दिलेल्या "प्रतिबद्धतेनुसार" समितीची स्थापना केली जात आहे.

टीप: 10% ईडब्ल्यूएस कोटा 103 व्या घटना (दुरुस्ती) कायदा, 2019 अंतर्गत सादर करण्यात आला होता जो सर्वोच्च न्यायालयाच्या पाच न्यायाधीशांच्या घटनापीठासमोर आव्हानाखाली आहे.

स्त्रोत: इंडियन एक्सप्रेस

लिओनेल मेस्सीने पुरुषांचा बॅलन डी'ओर पुरस्कार 2021 जिंकला

- अर्जेन्टिनाचा फुटबॉलपटू लिओनेल मेस्सीने विक्रमी 7व्यांदा पुरुषांचा बॅलन डी'ओर पुरस्कार 2021 जिंकला आणि बार्सिलोनाच्या अलेक्सिया पुटेलासने महिलांचा बॅलन डी'ओर 2021 जिंकला.

मुख्य मुद्दे

- मेस्सीने गेल्या वर्षीचे पुरस्कार साधीच्या रोगामुळे रद्द होण्यापूर्वी 2019 मध्ये बॅलोन डी'ओरची शेवटची आवृत्ती जिंकली. 2009, 2010, 2011, 2012 आणि 2015 मध्येही तो जिंकला होता.

टीप: 2021 बॅलन डी'ओर हा फ्रान्स फुटबॉलने सादर केलेला बॅलन डी'ओर चा 65 वा वार्षिक समारंभ होता.

स्त्रोत: न्यूजऑनएअर

4 डिसेंबर, नौदल दिन (भारत)

बातमीमध्ये का आहे

- भारतीय नौदलाची भूमिका आणि कामगिरी ओळखण्यासाठी दरवर्षी **4 डिसेंबर** रोजी **भारतात नौदल दिन** साजरा केला जातो.

मुख्य मुद्दे

- 1971 मध्ये भारत-पाकिस्तान युद्धादरम्यान पाकिस्तानविरुद्ध ऑपरेशन ट्रायडंट सुरू केल्याच्या स्मरणार्थ हा दिवस निवडण्यात आला होता.
- भारतीय नौदल ही भारतीय सशस्त्र दलांची नौदल शाखा आहे.
- **कमांडर-इन-चीफ:** राष्ट्रपती राम नाथ कोविंद
- **चीफ ऑफ डिफेन्स स्टाफ (सीडीएस):** जनरल बिपिन रावत
- **चीफ ऑफ नेव्हल स्टाफ (सीएनएस):** ऍडमिरल आर. हरी कुमार

स्त्रोत: न्यूज18

5 डिसेंबर, जागतिक मृदा दिन

- **जागतिक मृदा दिन (डब्ल्यूएसडी)** दरवर्षी 5 डिसेंबर रोजी निरोगी मातीच्या महत्त्वावर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी आणि माती संसाधनांच्या शाश्वत व्यवस्थापनासाठी समर्थन करण्यासाठी आयोजित केला जातो.

मुख्य मुद्दे

- जागतिक मृदा दिवस 2021 ची थीम आहे "**जमिनीचे क्षारीकरण थांबवा, मातीची उत्पादकता वाढवा**".
- 2002 मध्ये इंटरनॅशनल युनियन ऑफ सॉईल सायन्सेस (आययुएसएस) ने माती साठी साजरा करण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवसाची शिफारस केली होती.
- एफएओ परिषदेने जून 2013 मध्ये जागतिक मृदा दिवसाला एकमताने मान्यता दिली आणि 68 व्या संयुक्त राष्ट्र आमसभेत अधिकृतपणे स्वीकारण्याची विनंती केली.
- डिसेंबर 2013 मध्ये, संयुक्त राष्ट्र आमसभेने 5 डिसेंबर 2014 हा पहिला अधिकृत जागतिक मृदा दिवस म्हणून नियुक्त करून प्रतिसाद दिला.

स्त्रोत: un.org

byjusexamprep.com